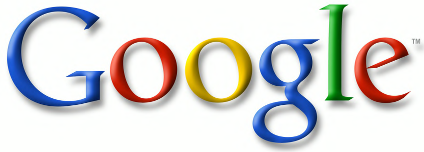
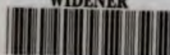

WIDENER
HN TAC7 C

DIKTER

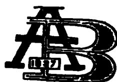
AF

AXEL LUNDEGÅRD.

DIKTER

AF

AXEL LUNDEGÅRD.

STOCKHOLM.
ALBERT BONNIERS FÖRLAG.

STOCKHOLM.
ALB. BONNIERS BOKTRYCKERI 1896.

T

Hertig Magnus.

I.

Den gamle konung Gösta hvilar
i väntan på sin hädanfärd.
Emot en annan, bättre värld
hans längtan redan ilar.

Men blickens oro röjer
att än i lifvets härd
en lifvets gnista dröjer.

Hvem skulle värna riket sedan
när svärdet fallit ur hans hand?

Hvem kunde ena detta land
som börjat splittras redan?

Den mörka tanken skymmer
hans blick vid grafvens rand
med oro och bekymmer.

Den Högste honom söner gifvit
till stöd och fröjd i ålderns dag —
med älskogslek och dryckeslag
ha de sin tid fördrifvit!

Och ensam vid hans sida
ses nu, med veka drag,
prins Magnus, sorgsen, bida.

Den gamle fadern lutar stilla
sin vissna kind mot sonens bröst
och hviskar matt, med slocknad röst:
»Du — aldrig — handlat — illa!

»Och — du var — alltid — kärlig.
»Du är — min ålders tröst;
»ty — du är god — och ärlig!»

Hans blick är skum; och solen dalar . . .
dock än om kristen tro och dygd
och om sin kära fosterbygd
kung Gösta länge talar. —

Men år ha gått. Nu gömmas
hans ben i grafvens skygd. —
Må orden aldrig glömmas!

II.

Där Sct. Birgittas kloster låg,
i forna dar, på Vetterns strand,
ses än ett slott i Göta land,
som sköljs af Vetterns våg.

Nu bor i denna borgen
en prins med vilsen håg,
som blifvit sjuk af sorgen.

Den unge hertig Magnus står
vid fönstret i sitt sofgemak.
Förbi det röda tornets tak
hans blick mot väster går.

Det vida vattnet blänker
så långt hans öga når.
Han suckar djupt. Han tänker:

»Hvad var mitt lif? I älskogslek
»min hela ungdoms kraft jag tömt.
»Men aldrig — fader — har jag glömt
»att jag din tillit svek!

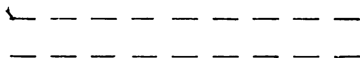
»Det goda visst jag velat —
»men jag är alltför vek . . .
»och mycket har jag felat!»

Där väller fram en purpurflod
i luftens blå . . . Han ser en syn:
Den lätta, hvita sommarskyn
är genomdränkt af blod!

Och mellan molnen simmar
ett lik vid himmelns bryn . . .
Dess brustna öga glimmar . . .

Då fylles af en vettlös skräck
den blide kungasonens barm.
Han stirrar vildt längs med sin arm . . .
Han ser en blodig fläck . . .

Och hertig Magnus gnider
sin hand mot fönstrets karm:
»Det röda såret svider!»

III.

Förflyktigadt är sinnesruset.
Hans blick är åter lugn och klar.
Han vet att allt en villa var,
en falsk reflex af sinnesljuset.

Vid Mälarns vik, i kungahuset
finns Johan, oskadd, kvar,
och sitter trygg vid kruset.

Den unge hertig Magnus glömmer
sin skräck: hans min är åter blid.
Han lefver i en svunnen tid,
och ingenting hans lif fördömer —

Den unge hertig Magnus drömmer
och ler så godt därvid
åt allt hvad minnet gömmer:

IV.

Det var en stilla sommarnatt . . .
Han vandrat ensam om i hagen
den långa, varma juni-dagen
och känt sig yr och sällsamt matt.

Nu lyste månen svalt och gladt
på ängen, som var slagen,
där han dref om, betagen.

Han gick som man i drömmar går . . .
Men alla markens örter sände
i luften ut en doft, som tände
hans sinnens längtan efter vår.

Han var ju redan sexton år.
Och blodets törst han kände
i pulsarna, som brände.

Då kom han till en okänd skog,
begränsad af en dunkel kjusa.
Där trăddes dans af älfvor ljusa . . .
och näcken på sin harpa slog.

En huldra gällt i fjärran log.
Och strömmen hördes brusa
och alla granar susa.

Han stod i skogens bryn och såg
hur *hon* gick strålande i dansen.
På hjässan lyste näckroskransen
så hvit som månens ljus i skyn.

Och månskensblek var ansiktshyn.
Men blå som eld var glansen
från mörka ögonfransen.

V.

Det sades, att huldran räckte
prins Magnus snöhvitan hand till dans —
och räckte honom sin näckroskrans
när dagen i öster bräckte.

Och att han vaknat i skogens bryn
då hanen gol i byn.

Men sant är, att huldran ryckte
prins Magnus med i sin ystra dans —
och att sin snöhvita barm mot hans
i skogens dunkel hon tryckte.

Och att han vaknat af ångerns kval
i trollens gröna sal.

Det sades, att strax han flydde
och blef från trolldomens välde fri,
så visst som skymningen var förbi
när dagen i öster grydde.

Och att han rysande hemåt smög
från trollens gröna hög.

Och sant är, att morgon bräckte
men trolldomsmakten var ej förbi.
Och aldrig blef han från trånad fri,
fast ofta sin törst han släckte.

Och mången natt han i löndom smög
till trollens gröna hög.

VI.

Hon hette ju Valborg den sköna
och var af bondesläkt,
den tärna, som hans trånad väckt
med dans i skogen gröna.

Men månen redan
är helt i nedan.
Och alla träden ha gulnat sedan.
Och alla sipporna frysa visst,
ty hösten kom till sist.

Det sades, han råkat i färde
med troll. Det var nog så.
En huldra var hon väl ändå,
ty synd var det hon lärde.

Men månen redan
är helt i nedan.

Och hela skogen har gulnat sedan..
Och alla sipporna frysa visst,
ty hösten kom till sist.

VII.

Den unge hertig Magnus ler,
men leendet är blekt och fruset.
Han skuggar med sin hand mot ljuset
allt medan han mot väster ser.

Och solen sjunker stilla . . .
försvinner mer och mer
i dagrar som förvilla.

Där sitter på den öde ön
en jungfru med ett hår som lyser.
Den unge hertig Magnus ryser . . .
Hon är ett troll . . . men hon är skön!

Se! Hennes kläder flyta
som skum från klippans krön
mot vattnets blanka yta!

Hon är ett troll . . . men hon är skön!
Och hennes blåa ögon brinna,
och hvita, våta pärlor rinna
från händerna, som lyfts till bön.

Han lyssnar . . . Hör! Hon sjunger
en sång om kärleks lön
och om sitt hjärtas hunger.

VIII.

»Hvi står du så ensam och drömmer,
»du prins med gyldene hår?
»Nu dagen sitt anlete gömmer,
»och solen till hvila går.
»Säg — lyster dig icke att följa
»dess spår till min glittrande bölja?
»Jag längtar, och tiden görs mig lång,
»du hertig af Västanstång.

»Här vill jag din hjässa bekransa
»med Näckens rosor och blad.
»Här skola vi leka och dansa,
»att du må bli varm och glad.
»Då skola vi skynda till hvila.
»I lusta må timmarne ila!
»Så kom då att gästa min gröna sal,
»du grefve till Vadsbo och Dal!

»Jag älskat dig länge, du bleka
»och drömmande människovår.
»Jag fryser af längtan att smeka
»ditt gyldene solskenshår.
»Spring ut i min sorlande bölja!
»Här skall jag med kyssar dig hölja!
»Jag bjuder dig kärlek och guld och vin,
»prins Magnus, din lycka är min!»

IX.

Den unge hertig Magnus ser
hur solen borta i väster dalar.
Hans längtan går till jungfruns salar.
Hans själ förvirras mer och mer.

Han hör hur trollet sjunger . . .
Han störtar i djupet ner
att stilla sitt hjärtas hunger.

EN SAGA.

Där bodde en konung i Västgöta land,
en godsint, mild och vänsäll man,
som styrde med fridsam och huldrik hand
och allas hjärtan vann.
Hans drottning var innerligt kärlig och god,
ty hon var en ättling af Ljuflingablod;
och Ljuflingarnes drag bar han,
hennes käre son,
hennes ende son,
som nu midt i sin fagraste ungdom stod.

Där bodde en konung i Östgöta land,
en ondsint och en girig man,
som styrde sitt rike med våld och med brand —
en samvetslös tyrann.

Hans drottning var död sedan aderton år,
och aderton år blef hans dotter i vår.
Den jungfrun allas hjärtan vann
med sitt ögas glans
och med hullets glans
och med glansen från gyllene solskenshår.

Då konungasonen på jägaretåg
i långfärd bort mot Öster drog,
det hände en gång, att den jungfrun han såg —
en hind i enslig skog.
»Väl mött!» Och med lust han emot henne red,
men bort mellan furornas stammar hon gled —
Hans sinnens lugn hon med sig tog.
Hej! Han sökte visst.
Och han grät till sist.
Ack! Men aldrig han återfick hjärtats fred.

»Och lyster dig pröfva på giljarefärd,
lägg då på sinnet väl, och minns»
— så talade fadern — »med gyllene flärd
hvar jungfru säkrast vinns!
Välj ut dig den hemföljd, som likar dig bäst!

Tag pärlor, tag smycken och guld — stig till häst
och gilja, som det höfs en prins
vid ett kejsarhof,
vid ett kungahof —
och vänd om till ditt land, när en brud du fäst.»

Han nådde till Östgötakonungens hof
i skogig bygd vid saltsjöns strand.
Och snart sjöngo kvinnor och skalder hans lof,
ty gifmild var hans hand.
Han slösade pärlor, han strödde sitt guld.
Och konungens dotter blef främlingen huld.
Men faderns blod blef tändt i brand.
Det var girigt blod.
Det var nidingsblod.
Och han kunde ej sofva för skattens skuld.

Det hördes i skogen ett jämrande skrik!
En gammal korp därinne satt
och kraxade öfver ett blödande lik
en stormig senhöstnatt.
Hvem dräpte den fallne? En pil i hans rygg!
Och Östgötakungen satte sig, trygg,
att fingra på sin stulna skatt.

Ty i skogen gömdt
låg ju liket glömdt. —
Endast konungens dotter var blek och skygg.

I Västgötalandet blef midvintern hård,
och tiden var så mörk och lång.
En svartvingad korp kom till konungens gård
och sjöng en sorgesång.
»Hvar dväljes min son?» sporde drottningen strax.
Och korpen gaf svaret med svårförstådt krax:
»Hans kropp är mjuk och gul som vax!
Af ett flygande ax
han i lungan stacks.
Ack! Men ingen var med då hans graföl dracks!»

Så kraxade korpen och ställde sin flykt
mot mulen rymd i vingadt lopp.
Dess klo satt i drottningens hjärta tryckt —
Dock! Ännu fanns det hopp.
Med olyckan ristad i stenhårda drag
hon lyfte sitt hufvud mot ödets slag.
Hon måste finna sonens kropp.
Och med trots i sin blick

öfver heden hon gick
för att söka och gräfva i natt och dag.

Mot väster hon gräfde väl tio år
i ur och skur, i frost och tö.
Och ännu i dag hennes verk består
i Vänerns väna sjö.
Den jord, som hon tog ur sin breda graf
hon kastade ut i det salta haf.
Där steg ur vattnets bryn en ö,
lik ett skinande land
med en kalkhvit strand.
Och benämningen Gotland åt ön hon gaf.

Men österut gräfde hon tjugu år
i ur och skur, i frost och tö.
Och ännu i dag hennes verk består
i Vetterns klara sjö.
Den jord, som hon tog ur sin djupa graf
hon kastade ut i det salta haf.
Där steg ur vattnets bryn en ö
lik ett grönskande land
med en långsträckt strand.
Och benämningen Öland åt ön hon gaf.

Då intet fanns kvar af det lönliga hopp,
som mödosamma verket kräft,
hon satte sig, modfälld, på Ombergets topp
och sorgen, som hon kväft,
bröt ändtligen fram. — Hennes själsmörker svann,
då tår efter tår öfver kinderna rann
och fyllde grafven, som hon gräft.
Hennes värkande bröst
fann då lisa och tröst,
ty om morgonen solen som död henne fann.

Se, därför har lodet från forskarens slup
till Vetterns botten aldrig gått,
ty ingen kan mäta det gränslösa djup
en moders kärlek nått.
En blick i dess våg är en aningens färd
mot okända rymder, mot skapelsens härd,
ty vattnet glindrar rent och blått,
liksom skinande dagg
fritt från jordens slagg —
eller tårar från himmeln i känslornas värld.

TVÅ BALLADER.

(UR TITANIA.)

I.

Den mörka, stolta fru Anna
utgick en arla morgonstund
att svalka sin heta panna.
Hon hade ej sofvit en enda blund.
Längtan, längtan är tung.

»Hör på, du liten tärna.
Sofver min son i gullsängen sin?
Jag vyssade honom gärna,
men måste möta maken min.»
Längtan, längtan är tung.

Hon tycktes ängsligt bida
svaret . . . men tyst, med bortvänd blick
vid husfruns vänstra sida
den unga Karin Bjerre gick.
Längtan, längtan är tung.

»Hör på, du liten tärna.
Leker min son med gullvagnen sin?
Jag lekte med honom gärna,
men måste möta maken min.»
Längtan, längtan är tung.

Den våta fina sanden
kved som ett barn för husfruns sko.
Hon gick längs insjöstranden
och hann dit hän, där trollen bo.
Längtan, längtan är tung.

Med handen på sin panna,
spanande stod på trollhögens krön,
den mörka, stolta fru Anna,
som glömt att läsa morgonbön.
Längtan, längtan är tung.

»Hör på, du liten tärna.
Ser du en lansspets skymta fram?
Den blinkar som en stjärna
i moln af sollyst landsvägsdamm.»
    Längtan, längtan är tung.

»Jag ser en hjälmkam brinna.
Är det min herre och man, som bär
den hjälmen?» — »Lätt är att finna
det riddaren Anders Stigson är!»
    Längtan, längtan är tung.

»Hör på, du, Karin Bjerre.
Spring som en hind och flyg som en vind
att öppna för slottets herre
den närmsta lilla trädgårdsgrind.»
    Längtan, längtan är tung.

Herr Anders Stigson, den stränge
sporrar med lust sin gångare god.
Han saknat sin husfru länge.
Det bränner hett hans unga blod.
    Längtan, längtan är tung.

Det stänker gnistor af mullen,
gångarens hof mot stenarne skär.
Han spränger uppför kullen . . .
Fru Anna fanns ej längre där.
Längtan, längtan är tung.

Men alen, klufven vid roten
grönskade lika frisk som förr.
Och källan lekte vid foten.
Man vet, att där var trollens dörr.
Sorgen, sorgen är tung.

II.

I fyra somrar begråter
herr Anders sin maka i djupaste sorg.
Den femte kommer; och åter
står bröllop i Thottarnes borg.

Och jungfru Ellen, den blida,
af Brahe-ätt, från Gyllebo,
har böjt sitt knä vid hans sida
och lofvat herr Anders sin tro.

Nu hurtigt musiken klingar.
Det glimmar ur slottets fönster gladt.
Och mången riddare svingar
sin käresta rundt i natt.

Och mången riddare släcker
sin kärleks glöd i eldigt vin. —

Herr Anders handen räcker
åt unga bruden sin.

Då hördes plötsligt i salen
en röst, som ljöd: »Herr Anders Thott!
Fru Anna är ute på svalen
och väntar ett välkommen blott!»

Den arma Ellen, den blida!
Hon klängde sig fast vid sin makes arm.
Och hjärtat månde väl svida
i hennes unga barm.

Dock hördes hastigt hon svara:
»Fru Anna är död och är hos Gud!
En spöksyn må detta vara!» —
Herr Anders kysste sin brud.

Då ljöd det högt genom salen
för andra gång: »Herr Anders Thott!
Fru Anna är ute på svalen
och ber om ett samtal blott!»

I vrede rynkade brynen
den stränge herr Anders Stigson Thott
och gick att möta synen
på svalen i sitt slott.

»Hvad viljen I mig, fru Anna?
Hvad förer Er hit? Hvar kommen I från?»
Hon sänkte sin mörka panna:
»Jag ville se min son!

»Jag kommer borta från kullen.
Där svek jag min tro; där glömde jag Gud.
Där hölls jag fängslad vid mullen.
Där vardt jag bergkungens brud.

»Dock lekte mig ständigt i hågen,
när elden lyste i trollens sal,
hur solen glänste på vågen
häruppe, och vinden var sval.

»Då brände mig luften därinne!
En natt, när jag sof i trollkungens famn,

stod Eder bild för mitt minne —
då nämnde jag Edert namn.»

Han såg på henne och ryste.
Hon var så blek — och så vän ändå.
Och hennes ögon lyste
som svarta stjärnor två.

»Nu kunnen I mig frälsa.» —
Hon böjde sig fram mot herr Anders Thott.
»Så framt I viljen mig hälsa
som maka I Edert slott!

»Så framt I viljen mig lofva
att fylla det villkor, trollen ha satt:
säg — viljen I låta mig sofva
hos Eder en enda natt?»

Hon stod i sitt hvita linne
med naken fot och upplöst hår.
Det väckte väl månget minne
från lyckliga, flydda år.

Det väckte väl månget minne,
det svarta hår, den hvita barm.
Det rörde sig i hans sinne
en känsla vek och varm.

Han tog ett steg. Då hördes
med ens en frasande klädnings ljud.
Hans skuldra lätt berördes.
Det var hans unga brud.

Ett sällsamt allvar lekte
och lyste i hennes ögon blå.
Det var en blick, som smekte
och varnade stolt ändå.

Det var som om hon lade
i blicken hela sin kärlek in,
allt medan hon, skälfvande, sade:
»Så välj då, maken min!»

Det blef så tyst. — Men åter
i hallen hördes fru Annas röst,

lik huldrans, när hon gråter
i skogen en natt i höst:

»Herr Anders! Min begäran
kan aldrig lända Er brud till men.
Jag lämnar åt henne äran
att vara Er maka se'n.

»Men fräls mig ur trollens händer
för Kristi skull, herr Anders Thott.
Och aldrig sedan jag vänder
tillbaka till Edert slott.»

Herr Anders Stigson kände
en rysning genom sitt hjärta gå.
De blickar, som hon sände,
dem kunde han väl förstå.

De svarta ögonen brunno. —
Men stilla lyste de ögon två,
ur hvilka tårar runno
som dagg ur blommor blå.

Då hördes från riddaresalen
ett surrande ljud, och klockan slog.
En stormil, som fyllde svalen,
sig hän genom slottet drog.

Fru Anna lyftes af vinden
och hvirflades rundt och rycktes med.
Omkring den bleka kinden,
det svarta håret sig vred.

Dock ännu in i det sista
med hotande eld hennes öga brann,
och, vidgadt, som skulle det brista,
det slocknade och försvann.

Den hvinande vindens brusning
som fyllde slottet nyss, drog hän,
dog bort som en sakta susning
där ute bland parkens trän.

Men huset skälfde i grunden
för suset af denna svaga vind. — —
Och alltifrån den stunden
var Anders Stigson blind.

Ett möte.

Långt uppe mot bergets kam,
som glänser snöbetäckt hvit
och böljar i mjuka linier
mot blånande himlaranden,
där växer vid vägens brant
en dunge af höga pinier
och ytterst i skogens kant
står, grubblande allvarsam,
en ungdomlig eremit,
som håller ett timglas i handen
och ser på den rinnande sanden.

Hans drag äro barnsligt veka,
men hyn är vissnad och grå.

Och läpparne sjukligt bleka.
Han suckar och talar så:

»Som sanden rinner
från skål till skål
mitt lif försvinner. —
Hvad är dess mål?»

Då dansar med lätta fjät
en flicka vägen förbi.
Hon varseblir eremiten
och stannar på tå och nickar.
Hon liknar en hämmad fläkt.
Gestalten, spenslig och liten,
är höljd i en luftig dräkt,
som böljar ned öfver knät.
Hon står där så rank och fri!
Hon liknar en vidja, som vickar.
Hon småler med strålande blickar.

I ena handen hon väger
en tyrs med vinrankans blad.
Hon tyckes sprittande glad.
Hon kysser luften och säger:

»Unge grubblare! Lifvets flyende
tid är kort.
Jag kan trolla ditt hjärtas gryende
längtan bort.»

I trots mot flärden och fröjden
han rynkar ögonens bryn.
Han vänder blicken mot skyn
och svarar uppåt mot höjden:

»Stör ej mina drömmar! Tanken, sväfvande
vidt och högt i evighetens rymd,
återspeglar, aningsfull och bäfvande,
lifvets hemlighet, som nyss låg skymd!»

I solen, silkesfint, lyser
bacchantens fladdrande hår,
där stödd mot stafven hon står
och ler och skalkas och myser:

»Drömmar flykta som vårens lekande
lätta vind!

Låt mig stryka med handen, smekande
mot din kind!

Drömmar svinna som luftens susande.
Kom, asket!
Jag kan lära dig lifvets tjusande
hemlighet!»

En enda sekund hans öga
ser in i hennes och lågar . . .
Så vändes hans blick mot det höga —
men rösten är hes, då han frågar:

»Hvad är lifvet annat än en hägring
af en värld, som gömmes i det blå!»

»Hvad man vet är, att dess glans och fägring
som ett silfradt strömoln skall förgå!»

Så svarar hon, hälsar med handen
och dansar bort och försvinner. —
Han sänker sin blick mot sanden,
som rinner och rinner och rinner.

CHÂTEAU EN ESPAGNE.

(UR FASTER ULLA.)

Det led mot afton. I purpurbrand
stod himmeln borta vid västerns rand,
där solen föll som en glöd ur skyn
sakta mot hafvets bryn.
Från strandens yttersta skär jag såg
reflexen dansa från våg till våg.
Långt ute vid horisonten
en lysande strimma låg.

Och öfver hvarje det minsta grand
af lif och former, på haf och strand
göts färg och skimmer ett ögonblick
från sol, som till hvila gick.

Ett skepp, som fram öfver viken sam,
fick kopparkanter på reling och stam,
en måse fick guld på vingen
en bölja blod på sin kam.

Men väst om randen, där sol gick ned
och bortom branden i västerled
där blånar, fjärran i ändlös sjö
hägrande, lyckans ö:
mitt drömda Eden, mitt underland
med röda rosor i hvitnad sand.
Ett lefvande öga aldrig
har skådat dess väna strand.

*

Jag var så ung, då jag styrde ut
på längtans glittrande vattenspegel,
men hoppet lyste mig en minut
och vinden fyllde mitt spända segel.

Då såg jag borta vid himmelns bryn
det hvita land, som är nu begrafvet.
Det svann därborta vid aftonskyn.
Det blef till intet. Det sjönk i hafvet.

Nu är jag gammal — och än det står
vid minnets synrand i glans och fägring,
det land, som endast min tanke når,
det lyckans luftslott, som var en hägring.

*

Det är väl så, att hvarje människa bär
inom sig bilden af sin lefnads lycka
och ser dess drag i allt hvad hon begär,
i allt hvad hennes aning vet att smycka
med längtans luftigt lätta färger två:
med hoppets gröna och med drömmens blå.

Jag vet ej eljes, hvilken hemlig lag
mitt hjärta och min själ magnetiskt lydde.
Min lycka kom att bära dina drag,
så mycket vet jag, och dess morgon grydde
den stund, då dig jag såg för första gång.
Men lyckans dag var kort och natten lång.

Det tycks mig ofta som om lifvet glömt
att tyda mig sin hemligaste mening;
det tycks mig som om allt hvad jag har drömt
var dikt och verklighet i skön förening.

Min lefnad hägrar för mig som en syn
en dröm i landet bortom aftonskyn.

Där går jag vid din sida natten lång
och öfver oss en stjärnströdd himmel tindrar;
jag andas vårens doft, hör trastars sång
och ser en tår, som i ditt öga glindrar.
Hvad är all världens tomma prakt och glans
emot den tåren i din ögonfrans?

Det är då sanning att jag var dig kär
och att du älskat mig i alla tider!
Den kärlek, som jag själf i hjärtat bär
har alltså nått sitt drömda mål omsider!
Hvad mer om lifvet skilde oss? Vi två
ha mött hvarann i längtans land ändå.

För våra ögon breder det sig ut
mot evighetens gräns i mjuka linier.
Men bakom oss, där vägen tager slut,
där står en skog af höga, mörka pinier.
En kolsvart fågel sitter på sin gren
och sjunger, vakande vid stjärnors sken.

Men bortom skogen skimrar hafvet blått
och bryter, färgrikt mot den hvita stranden.
Där reser sig mot skyn ett gyllne slott
och röda rosor teckna sig mot sanden
som spår af blod. De lysa rad vid rad,
ty deras tunna stänglar sakna blad.

Det är min lyckas och min smärtas slott,
ett paradis med sorgens blommor siradt.
Dit går vår väg, och när vi målet nått
har du en krans omkring min panna virat.
Du fick blott visa mig din kärlek så,
det var en törnekrans, men tack ändå.

Mitt slott är byggdt på drömmens lösa sand
och mina rosor sakna lifvets grönska,
men smärtan, som du gaf mig med din hand,
den var så verklig som man väl kan önska.
Dock är mig drömmen mer än lifvet kär,
ty dig, som jag har älskat, fann jag där.

Nu har du lyssnat till mitt hjärtas bikt.
Min ungdom är förbi, mitt hår har grånat;

men finns det glans och ungdom i min dikt,
det är af dig som hon sin fägring lånat.
Du gaf mig sorgens eld-dop. Om det sved —
hvad mer? Mitt hjärta växte då det led.

Välsignad vare du för hvad du gaf,
och tack för smärtan som min själ förbrände,
den tog sig uttryck i det andens kraf
som blef min lefnads lycka och elände.
Hvad allt jag varmast känt och djupast tänkt
det föddes af den sorg, som du mig skänkt.

EN BY.

Lugn gick
min blick
från ön
i sjön
mot rand
af skog,
som drog
längs land.

Insjön bar
ej en våg;
djup och klar
upp den såg
mot det höga,

lik ett vått,
stort och blått
jordens öga.

Hvita, skälfvande
moln, som seglade
under hvälfvande
himmelskupa,
återspeglade
i det djupa,
vädrets skiftande
tankelek.

Under en ek
ute på näset
växte små viftande
ängdunsfanor,
liknande lösryckta
fjädrar af svanor,
som legat tryckta
i kärrmarksgräset.

Skogens susande sång
ljöd som dämpad musik.

Lommens jämrande skrik
hördes från fjärran vik.
Vimpeln på villans stång
greps af en yster fläkt
och dess blågula flik
lyste på himmeln käckt.

Vinden tycktes ha släckt
glansen på insjöns yta.
Vattnets spegel låg bräckt.
Ljuset började tryta.
Landskapet syntes byta
färgerna i sin dräkt.
Jorden såg mot himmelns rymd
med en blick, af vemod skymd.

Och däruppe i det blå
hotande ett moln sågs stå
likt en mörk polyp, som sträckte
girigt sina armar ut.
Växande för hvar minut
ned mot skogens rand han räckte
medan själfva kroppen täckte
halfva himmelns hvalf till slut.

Det blef stilla för ett ögonblick.
Ingen fågelsång i rymden ljöd.
Ej en skälfning genom luften gick.
Sommardagens fägring syntes död.
Och min synkrets låg där, höstligt grå,
skymd af skuggan från en jättes hand.
Men i fjärran öfver insjöns strand
lyste sol och där var himmeln blå.

Plötsligt kom en vindstöt. Trädens grenar
böjde sig som rö där den for fram;
nere mellan strandens kullerstenar
yrde vattnet som en sky af damm.
Vågorna, som vinden börjat krusa,
tornade sig upp med hvita kammar;
och långt inne mellan trädens stammar
hördes skogen som en bränning brusa.

Stormens väldiga kraft
molnet i trasor ref.
Och den fuktiga dunst
som i dess inre gömdes
blef förtätad till regn,
störtade ner och tömdes

i en hvinande skur
som genom luften dref.

Rymdens töckniga grå
fylldes af stora droppar
som likt skimrande streck
fram ur dess mörker blänkte
och som piskades ner
öfver böljornas toppar
så att frådgande skum
högt upp i luften stänkte.

Ännu en sekund var jord och himmel
blott ett enda grått och fuktigt vimmel
likt en rök med silfverstrimmor i,
som med sunnanvinden strök förbi. —
Småningom begynte regnet flyta
mindre ymnigt genom luftens dimma.
Böljorna på vattnets mörka yta
sågos dykande som vildgäss simma.

Molnets täcke delades i lappar
som på fästet långsamt drefvo hän,

tills dess sista, fjäderlätta tappar
svunno öfver skogens högsta trän.
Tårar dallrade på alla blad
och det doftade af fukt och klöfver.
Jorden låg som tvagen i ett bad.
Himmeln hvälfde blånande däröfver.

Och nu bröt en solglimt fram,
tände ljus på ekens stam,
glänste på den våta barken,
drog sig nedåt, nådde marken,
glittrade som eld i gräset
rundt omkring en murken gren,
lyste upp en mossgrodd sten
och försvann i sjön bak näset.

Sakta vaggande flöt
vattnet i mjuka vågor.
Solen öfver dem göt
all sin bländande glans.
Vågornas lätta dans
blef till en dans af lågor.
Flämtande mer och mer
brunno lågorna ner.

Vind som susande drog
öfver insjö och land
vägen lekande tog
längs med glittrande vik
in mot vassbrämad strand,
där, lik dämpad musik,
den i tätnande skog
som ett hviskande dog.

Men från eken
ljöd ett kuttrande.
Fågelleken
var öm och ljuf. —
Blott en uf
hädade ljuset
i ett fruset,
missnöjdt huttrande.

Öfver hvälfvande
himmelsrymd
nyss af skälfvande
skyar skymd,
hvita, skinande
flingor drogo —

som förtvinande
fjun i det blå.

Vattnets små
dyningar dogo
porlande
då och då
liksom sorlande
vågor slå
då de nå
in mot strand.

Mot rand
af skog
som drog
längs land
jag såg
från ön,
som låg
i sjön.

STÄMNINGAR.

(UR RÖDE PRINSEN.)

❦

I.

MISSMOD.

»Fåfängt, fåfängt!» — ljuder ständigt inom mig en hånfull stämma.
Och jag känner ångstens våta händer kring min strupe klämma.
Och hvar skuldlös glädje bleknar, när dess hesa röst jag hör;
men jag kan ej fly den — ekot i mitt inre aldrig dör.

Fåfängt är att tro! På kärlekens och nådens Gud
jag trodde.
Solbelyst i hjärtats drifbänk liten blekgrön planta
grodde.
Vintern kom. En hagelskur min drifbänks rutor
sönderslog.
Himmeln sände ingen värme; och af köld min
planta dog.

Fåfängt är att hoppas! Tanken flyger hetsigt fram
i tiden
spanande med skarpa ögon, om ej natten snart är
liden.
Men med slappad vinge vänder den ifrån sin upp-
täcktsfärd
öfver oceanen åter till sin gamla, mörka värld.

Fåfängt är att älska! Tidens blodlöst bleka,
snörda kvinna
sänker blicken blygt till marken, då hon ser din
längtan brinna.
Men i glädjeflickans armar kan du släcka blodets
törst,

lycklige, — om blott du räknar summan upp på
bordet först!

Fåfängt är att lefva! Lifvet bryter kraften, stäcker
modet,
släcker elden i ditt öga, bleker kinden, kyler
blodet.
Och hvad båtar det att strida, om med kampen
intet vinns?
Lefva är ju blott att lida — om det ingen lycka
finns.

II.

FARVÄL.

Nyutslagen, strålande stod pensén,
blid och stilla — färgen som sammet len.
I den blåa kalken
gnistrade morgondaggen i solens sken.

»Vårens första, trånande suck du är»
— tänkte jag — »så enkel och fin och skär!
Du skall säga henne,
säga det utan ord — att hon var mig kär!» — —

Blomman bröt jag — fägringen strax försvann.
Morgondagg som tår ur dess öga rann.
Lifvets friskhet flyktat . . .
Vissnande blomman fram för ditt öga hann.

Tag den ändå: hälsning från fordna dar!
Göm den: bleknadt minne om glans, som *var.*
Glöm den: allting vissnar!
Men om du älskat, har du dock minnet kvar.

III.

HÖST.

(Efter Heine.)

Det gula löfhvalfvet darrar.
Bladen i mängd falla af.
Ack! allt, som är vackert, det vissnar
och sjunker så ned i sin graf.

Dock skimrar kring skogens toppar
smärteblekt solskenet än.
Det är väl den flyende sommarn,
som kysser till afsked sin vän.

Jag känner tårarne välla
varma från hjärtats grund.
Den synen — den minner mig alltid
om dig och om afskedets stund.

Jag måste lämna dig, kära,
döende — visste jag ju.
Ty jag var den flyende sommarn.
Den vissnande skogen var du.

HVITA STRIMMOR —

Hvita strimmor i kolsvart hår —
hvad jag känner er väl!
Minnen om flyktade längtans år —
längtan i blod och själ.

Hvit är askan, som elden bränt.
Det föll snö i din vår.
Och för allt hvad du djupast känt
bär du ett hvitnadt hår.

Så jag tyder den skrift, som står
präntad, silfver i kol:
längtan, som ut i rymden går,
anande lifvets mål.

TILL

E. M. J. BARCLAY

den 24 januari 1896.

Alla känna vi figuren:
Se hur fågellätt hon går!
Silhuetten, hurtigt skuren,
sammetsmjukt mot luften står.
Hela kroppen tyckes buren
af en vind i hennes hår. —
Det är misstag af naturen
att hon fyller femtio år!

Dock, när hennes ögon vidgas — violett och soligt blå —
blickens uttryck låter ana, att det sanning är ändå.

Hennes dag är oafbruten
verksamhet i lifvets midt;
ty för henne är minuten
spilld, om ej hon glädje spridt.
Rask, energisk, oförtruten,
tycks hon lätt bli mödan kvitt.
Hennes själ tycks aldrig sluten,
hennes sinne alltid fritt.

Men på djupet, under ytan, hennes väsens rötter gro.
En är hennes varma kärlek; en är hennes starka tro.

Tron har fyllt din, ofta tunga
arbetsdag med hopp och mod.
Tron ger luft åt själens lunga —
kärlek solsken åt vårt blod.
Och när hoppets lärkor sjunga
i dess varma, ljusa flod
badar sig vårt sinnes unga
längtan ren och stark och god.

Det att älska är att gifva — strö för himmelns vindar allt.
Det att älska är att taga — är att skörda tusenfaldt.

Du har älskat, du har gifvit —
lägg din hand på bröstet! Känn!
Har ditt hjärta ångrat än,
att din lefnad du förskrifvit?
Fick du tusenfaldt igen
eller har jag öfverdrifvit?
Han, hvars ögons ljus du blifvit,
blef ej han din bäste vän?

Jag kan läsa dina tankar och jag vet ditt hjärtas svar:
Det att älska är att skörda, och min äring lyckan var.

Det är sant, att aldrig hörda
blefvo moderskänslans kraf.
Blefvo lyckans timmar störda
blott för en sekund däraf?
Nej. Du tog din kärleksbörda
från en älskad systers graf.
Må ditt hjärta sådden skörda —
signadt vare hvad du gaf.

Du och *han* — ty icke ensam du den kärleksbör-
dan bar.
Eder kärlek var gemensam, och gemensam bördan var.

Våra handlingar i lifvet
mätas med ett ojämnt mått;
mycket, som var lågt och smått
blir beundradt och beskrifvet:
mycket, som blef oförstådt,
klandras också öfverdrifvet;
mycket glömmes alltför brådt
fast det blef i kärlek gifvet.

Men hvad du och han ha gifvit är en sådd i hjärtans grund.
Och det spirar och det växer — vare signad skördens stund.

FINLAND.

Det sägs, en alltför nykter släkt
af ungdom lefver nu i Norden;
vi blygas för de stora orden
som för en alltför prålig dräkt.

Det är nog så. Det är nog sant
att *ordens* värme kanske svalnat,
att eftertankens aska falnat
på all den glöd, som lyser grant.

Men *älska* kunna vi ändå,
fast våra känslor aldrig fråssa
i fraser, som patetiskt blossa
och draga strimmor i det blå.

Det är oss kärt, vårt broderland.
Det är oss kärt, sen forna tider,
det land, som stridde våra strider
och stöddes af vår broderhand.

Nu finns det intet yttre band,
som våra öden sammansmider.
Hvart folk emot sin framtid skrider
på hvar sin väg, vid hvar sin strand.

Dock — ännu ha vi kvar ett minne
af den kultur som var gemensam:
ett språk att vårda väl och akta.

Må det bli klart för svensk som finne:
I andens strid står han ej ensam,
så länge vi det minnet vakta!

Genre.

Solsken och sommar. Lekande barnen
vada i vattnet nedanför kvarnen,
bada de rosiga fötterna små,
smyga sig trippande framåt . . . på tå.

Sagan står klar för gossarnes minne:
Svartmuskig jätte mumlar där inne!
Framåt! Att storma hans trollslott de gå . . .
Ut kommer trollmannen, skrattande, då.

Jätten var snäll — och hvit som ett lakan.
Trollet var mjölnaren — trollet gaf kakan — —
Kampen för bröd var en lek för de små;
och hvad den leken var lustig ändå!

IDYLL.

Under ett blommande körsbärsträd
sitter en flicka med hatten på kjolen.
Ögonen lysa som blåbär i solen,
håret är gulhvitt som mogen säd.

Vid hennes sida med tragisk min
dödligt förälskad en parfvel ses ligga;
ögonen stirra förtvifladt och tigga,
kinderna blossa som karmosin.

Hvad är den kärlek, som allt begär,
jämförd med den, som kan le och försaka!
Gossen har offrat sin sista bit kaka —
hon var en läckermun; han var kär.

Ljuflig är kärlekens lön! Just nyss
häpen och stum af förvåning han kände,
hurusom kaka var idel elände
mot denna kisande flickas kyss.

Underbart värkande hjärtat slår.
Kyssen så sällsamma aningar väckte:
varsel om längtan, som alstrar vårt släkte,
fint som violdoft hans sinne når.

Bedjande sträcker han armen ut.
Ögonen tåras af känslosam trånad. —
Flickan betraktar blott pysen förvånad.
Ögonen spörja: tog kakan slut?

Missmodigt sjunker hans hufvud ner.
Stackarn har icke en slant i sin ficka.
O! Denna kalla, beräknande flicka!
Utan betalning hon intet ger!

Lefva är bittert, ty utan nåd
lifvet predikar försakelsens lära:
Människo-småbarn må aldrig bli kära,
innan de ha till kärlek råd.

OM HVARJE MÄNNISKAS LIF —

Om hvarje människas lif en segling är
— som skrifvet står i många vackra dikter —
det gäller att se upp, hvart kosan bär,
och akta sig för blindskär och konflikter.

Men för att hålla båten upprätt, plär
det ligga, närmast kölen, tunga vikter
och gamla visdomsboken, tror jag, lär
att dessa tyngder äro människans plikter.

När sjön går hög, när känslostormen hviner
en båt med barlast skjuter bättre fart
än en, som tidigt måste seglen refva!

Det är en konst att dö; men ock att lefva.
Ty lefva är dock icke blott och bart
att gömd i vassen se, hur solen skiner.

ISA.

(UR TITANIA.)

Säg mig, o moder, säg kan det vara
sanning att kärlek är narri bara?
Kan man väl älska, sin lefnad lång,
mer än en enda gång?»

»Nej, nej, min vän!
Kärlek, som flytt
kommer nog aldrig igen
på nytt.
Sinnenas lek,
älskog och smek —
det är ej kärlek än!»

ERIC LINDENOWS SÅNGER.

(UR TITANIA.)

I.

VINTER.

Jag gitter ej lasta den värld, som vi lefva i!
Det är så banalt — som att kalla vår värld
»den bästa».
Jag klagar ej öfver, att mänskorna narrar förbli
som hata och älska — blott aldrig förstå sin nästa.

Men när i decemberkväll skymningen faller på
och synviddens ödslighet djupt i sitt mörker dränker
på alla de möjlighets-grand, som till spillo gå,
jag här i min ensamhet ofta med vemod tänker.

Då sörjer jag hvar liten bubbla, som steg i glans
mot blåa förhoppningars soliga sommarhimmel,
och, bristande, föll som ett stänk i en ögonfrans
och torkades sedan af vinden i lifvets vimmel.

Då sörjer jag alla de frön till ett godt, som kväfts,
och hvar liten gnista af ljus, som en stormil släckte,
och alla de skimrande luftslott, som undergräfts,
och alla de drömmar, som flyktat, när dagen bräckte.

Jag sörjer hvar skälfvande känsla, som, innerlig,
bröt fram ur ett hjärta — och hånfullt tillbaka-
stöttes;
och alla de ömhetens flingor, som, hvar för sig,
ha längtat att smälta i kärlek — men aldrig möttes.

Jag ser hur de falla från himmeln och fladdra om,
likt döende sommarens fåglar i vintervinden,
förfrusna små kyssar åt någon, som aldrig kom
och aldrig var redo att fånga dem upp på kinden.

De hemlösa flingorna sjunka till jorden ner,
och döende fjärilar trampas af plumpa fötter.

Jag sitter vid fönstret. Det mörknar allt mer och mer.
Och inne i hjärtat har sorgen så djupa rötter.

Naturens beprisade ordning är fåvitsk ändå!
Den tyckes så vis — det är bländverk och ren förtrollning!
Att all denna kärlek så helt får till spillo gå,
är vittnesbörd nog om en skriande misshushållning!

II.

CAPRICE.

När jag hör unga skalder klaga,
till fromma för vår vitterhet
att kvinnor leka och bedraga —
Jag ler, jag ler med bitterhet.

Jag önskar att du mig bedragit!
Jag drömmer, drömmer dagen lång
att falskheten din uppsyn tagit —
Koketten ägnar jag en sång!

Jag önskar att du lett och gycklat,
om gycklet ock mitt hjärta bränt.
Jag önskar, att du endast hycklat
den kärlek, jag med smärta känt!

Men du var sann, tyvärr! Du smög ej
in till mitt bröst af ysterhet.
Din blick bedrog ej, munnen ljög ej —
och däraf kom min dysterhet.

III.

NATT.

Sommarnatten lent sig sänker.
Ljus är skymningen, som dränker
nejden, solig nyss.
Tystnaden och svalkan blandas.
Djupt den varma jorden andas
efter solens kyss.

Sakta stiga ängens dimmor,
simma fram i hvita strimmor
öfver grönklädd dal.
Sakta, sakta fram de sväfva,
silkesfina slöjor väfva
mellan björk och al.

Ängden ligger sänkt i drömmar.
Älfven, ensam vaken, strömmar
genom dalen hän . . .

brusar häftigt, när hon finner
stenar i sin väg . . . försvinner
tyst bland mörka trän.

Just i kröken utpå näset
där en gångstig genom gräset
sina slingor slår —
lutad öfver skumstänkt vatten,
mörk emot den ljusa natten,
hög, en kvinna står.

Febersjuka ögon stirra
vildt i vågorna, som irra
om på ilsam färd;
febersjuka tankar följa
hvarje pärlekransad bölja
bort mot okänd fjärd.

Härligt vore det att glida
medvetslös mot hafvet vida
hän med böljors tåg;
utan lif och utan smärta
drifvas bort med fruset hjärta
öfver skummig våg!

Härligt vore det att domna,
domna helt i kyla, somna
djupt, från blodets brand;
somna ensam, öfvergifven,
hamna ensam, vilsedrifven
på en okänd strand!

Härligt vore det, att glömma,
glömma tankarne, som ömma,
glömma, glömma blott! —
Och där nere, glömskans vatten
rinner, frestande, i natten,
glansfullt, månskensgrått. — —

Ymnigt stiger ängens dimma:
Ljusa moln i dalen simma.
Älfven glänser mörk.
Lätta, hvita andeväsen
sväfva luftigt öfver gräsen
mellan al och björk.

Sakta, sakta fram de smyga
till den höga kvinnan. Blyga,
dröjande, på tå,
en sekund de tveksamt stanna . . .

höja sig, kring hennes panna
hvita vingar slå.

Öfver ögon febersjuka
strykas händer, kyligt mjuka
som en majdags vind.
Öfver tinningar, som brinna,
stora, svala tårar rinna
ned på hennes kind.

— — — — — — — —

Månprofilen långsamt glider
öfver fästet, natten lider,
ängens dimmor fly;
vaknande i närmsta alen,
ser den gråa näktergalen
morgon åter gry.

Öfver stigen, som från näset
genom daggbestänkta gräset
sina slingor slår,
ses en ensam, högrest kvinna
långsamt vandra bort . . . försvinna
mellan dalens snår.

IV.

TITANIA.

Kärlekens villkor bestämmas vid lottning!
Eros är grym och hård och blind! —
Känner du sagan om älfvornas drottning,
diktad af midsommarnattens vind?

*

Ännu för minnet hägrar ett tjusande
landskap i dunkel, vid synviddens rand.
Än i mitt öra hviskar den susande
vinden från vasskantad insjöstrand.

Månen på fästet, saffransgul, blödande
lågt öfver skogen i väster ses stå,
liksom ett märke, tryckt af ett glödande
finger i natthimmelns djupa blå.

Uppåt mot rymdens ändlöshet räcka sig
granarnas toppar i krets omkring
insjöns yta, hvars kanter sträcka sig
in under skogarnes mörka ring.

Spegladt i vattnet, svart i dess glänsande
mörker, står skogsbandet, nedåt vändt
och med en krans af taggar begränsande
djupets oändliga sken-firmament.

Midt öfver djupet, mellan de skuggande
skogarnes speglade, mörka trän
drager en vintergata af duggande
månsken rakt öfver vattnet hän.

*

Tydligt förnimmer jag steg i natten . . .
Medan jag lyssnar, i skogens bryn
fram mellan mig och det glittrande vatten
träder en kvinna för min syn.

Framåtböjd stannar hon. Lent en susning
hän genom vassens toppar går.
Skogarne andas: en sakta krusning
månbeglänst spegel sönder slår.

Hela den smärta gestalten väfves
in i en bakgrund af silfradt gull.
Tydligt jag skönjer, hur barmen häfves
lätt, till en suck, af längtan full.

Blott några korta sekunder dröjer
framför mig, tigande, synen kvar.
Sedan, behagfullt, sin arm hon höjer —
Månen som hvitnat, strålar klar.

Öfver dess vattrade silfverstrimma
mellan de mörka skogarnes krans,
stiger, månbeglänst, nattens dimma —
tråda små älfvor sin lätta dans.

En efter en ses sakta försvinna
in mellan strändernas mörka snår . . .
Skogens ensamma, tysta kvinna
vänder sig långsamt om och går.

*

Ännu mina ögon stirra
ut mot vattnets hvita strimma,

sommarnattens vintergata
väfd af silfvertråd och gull.
Alla mina tankar irra
hän mot denna ljusa dimma
som på insjöns yta sväfvar
sagolik och stämningsfull.

I sitt mjuka sköte bär hon
namnet på den tysta kvinna
som jag såg i nattens skymning
ensam, silfverstänkt.
Älfvekungens maka är hon,
som han aldrig kunnat vinna. —
Älfvekungens väna drottning
åt en faun sitt hjärta skänkt.

Oberon i skogen vallar
ensam med sin sjuka längtan
och i nattens tystnad klingar
allt emellanåt
vemodsfullt en ton, som kallar
lik en suck af hjärtats trängtan,
lik en bön på välljuds vingar:
silfverhornets låt.

Men det sägs, för länge sedan
har han varit henne nära,
har, en sommarnatt som denna,
hört Titanias hjärta slå. —
Månen lutade mot nedan.
Lik en slipad silfverskära
glänste den på firmamentet
i det mörka blå.

Af och an i vida ringar
sågs en sällsam skugga svärma,
lik en jättestor, fantastisk
fabel-flädermus;
lik ett knubbigt barn med vingar
som en svalas flykt vill härma.
Bågen i dess händer blänkte
fram i månens ljus.

Pilens klang i luften störde
nattens tystnad, hördes vida.
Månbeglänst emellan träden
älfvekungen stod.
Nu han vacklade och förde
handen till sin vänstra sida!

Mellan hvita fingrar lyste
rödt hans hjärteblod.

Men på andra sidan näset
gömd emellan silfverklädda
granar, några vingslag borta
låg en månlyst äng;
där Titania sof i gräset,
medan älfvor syntes bädda
med konvaljer och med sippor
hennes bröllopssäng.

Åter klang det. — Klangen hördes
genom nattens tystnad vida;
men den lilla skytten nådde
icke nu sitt mål.
Ej Titanias bröst berördes.
Pilen föll vid hennes sida,
genomborrande en blommas
alabasterskål.

Barnets båge hade sprungit;
men en purpurfläck var stänkt i
blommans hvita kalk, där pilens
hulling bet sig in;

och det var som om den stungit
sår i kött, som om den trängt i
människomuskler, människofibrer
mänskligt hull och skinn.

Nämna blommans namn är farligt,
ty det sägs, att än hon äger
samma underbara verkan,
samma trolska kraft;
plocka henne; smyg dig varligt
till en älskad kvinnas läger;
pressa öfver hennes ögon
blommans röda saft —

— strax då genom känslotomma
ådror lifvets safve stiger,
hjärtats sista svepe brister
och dess röda knopp
öppnas helt, slår ut i blomma —
jungfrun då sin kärlek viger
åt den förste man hon möter,
när hon vaknat opp.

Väl bekant är hemligheten
för den skogens skälm, som skalkas

lustigt med de älskogssjuka
människobarnen: Puck.
Listig, lekfull och förveten
han på vindens vingar nalkas
dit, där han i nattens tystnad
hör en hjärtesuck.

Fram ur skogens dunkel bröt han
när han hört, att bågen sprungit,
följde riktningen af pilen
och Titania fann.
Öfver hennes ögon göt han
från det sår, som pilen stungit
röda, trolska blomstersaften —
smålog och försvann.

*

Men på gångstigen öfver ängen
kommer en raglande nordisk faun.
Gestalten är en människas
men på skuldrorna
sitter ett raggigt hufvud,
prydt med långa
ludna öron.

Ögonen stirra
stela, uttryckslösa
och fördunklade
af Nordens nektar.

Hela ansiktet
strålar grått.
Hållningen vittnar om
att han känner sin styrka
som Silenus och Don Juan,
drinkare och älskare.

Sjungande vandrar han
framåt stigen,
gnäggar en sång om
kärlek och sprit.

I munter stämning
kommer han från gille
med vinlöf i håret —
Nordens vinlöf,
en krans af potatisblast,
som från öronen
slingrar sig ned öfver pannan.

Då han ser den unga, sköna
jungfrun sofvande i gräset,
stannar han
plötsligt
med ett ryck.
Det lyser upp i
hans däfna ögon
och med smygande steg
och med vidgade näsborrar
närmar han sig tyst
den sofvandes läger.

I samma stund
vaknar Titania.
Hennes ögon
stråla varmt af
kärleks lycka.
Hennes kinder
purpras lätt, och
hennes väna
drag få lif.
Handen sträcker hon
ut emot honom,
och han böjer sig
ned på knä,
närmande smeksamt

sitt raggiga hufvud
till hennes kind. —
Och i nästa stund
ses ett par hvita armar
slingra sig som ett halsband
kring en grå och luden hals

Men från andra sidan skogen
ljuder en långt utdragen ton
lik ett klagande rop i natten. —
Det är klangen af
Oberons horn.

Älfvekungen
kallar sin maka. —
Hon svarar icke.
Hon svarar aldrig.

Borta där furorna stå i ring,
i ring om gläntan i skogen,
församla sig älfvorna till dans
i ring om sin drottning
Titania.

Titania är lycklig.
Titania drömmer.
Fin och skär hon sitter
på sin tron af
ciseleradt
månesilfver. —

Vid hennes sida
sitter *han* —
mannen med det raggiga hufvudet
och de stora, däfna ögonen.

Hennes hand
stryker smekande
öfver hans öra
och hon böjer sig
öfver honom
för att möta
hans tomma blick.

»Min älskade!»

Hennes röst
ljuder som en skogskällas porlande.

Hjärtat bäfvar
af stilla lycka
när han stryker
sitt raggiga hufvud
mot hennes hand.

Åter böjer hon sig
fram emot honom.
Hennes strålande ögon
möta hans däfna blick. —
Blicken tyckes henne
underbart djup.
Det är som grubblade han
öfver en gåta,
en olöslig gåta . . .

Hon vill jaga det grubblande
uttrycket bort;
hon vill stryka det mörka
molnet från hans panna.
Hennes läppar öppna sig
som rosors blad för solen,
hviskande: »Jag vill
att du är glad
du käre!

Säg!
Älskar du musik?»

Han nickar djupsinnigt.
De ludna öronen
böjas framåt
som om de girigt
ville fånga hvarje minsta ton.
»Ja», säger han
med sin rostiga röst,
»jag har ett ganska resonnabelt öra för musik!
Tag hit en grytring och ett spjäll!»

Hon finner honom kvick
och småler beundrande
medan hon lekande,
liksom för att straffa honom
griper smeksamt
med handen kring hans öra.

Den andra handen höjer hon
bjudande, majestätiskt.

Och naturens
musikanter
lyda alla
hennes vink.
Det susar sakta
af violiner
genom skogens
djupa stillhet.
Alla nattens
melodier
ljuda skönt från träd och buskar
blad och strå.
I det daggbestänkta gräset
skymtas dansande hvita väsen
i ring, i ring.

Åsnan lutar sitt gråa hufvud
ömt mot Titanias bröst.

*

Dold bakom en hvitstammig björk
står en man och betraktar dem båda.
Blek är hans panna, hans uppsyn mörk
dystert hans ögon skåda.

Girigt följa de hennes hand
som de ludna öronen smeker.
Hjärtat våndas i feberbrand.
Löje kring läpparne leker.

Hvarje uttryck af känsla och själ
hviskadt i åsnans långa öra
fattar hans hjärta så innerligt väl,
kan han så tydligt höra.

Sinnet kokar af dygdig harm,
och när tomten just i detsamma
nalkas, griper mannen hans arm.
Vredgade ögonen flamma.

»Hvarför . . .?» — Puck på sin herre ser.
Djupt i hans blick en skälm sig gömmer.
Skälmen säger: »Fråga ej mer,
herre! Själfviskt du dömer!»

Oberon sänker sin panna lätt.
Tårar utför hans kinder strömma,
ty han tänker: »Den lille har rätt!
Jag är ej den, som skall döma!»

»Dock, i naturens heliga namn!»
— Vredgade åter hans ögon brinna —
»Se!» — han pekar — »i djurets famn
hvilar den vänaste kvinna!»

»Denna förening är skändlig! Brott
mot naturens heliga lagar!
Ej jag sörjer min egen lott.
Henne djupt jag beklagar!»

*

Då lyfter Puck ånyo
sin blick och pekar med handen dit hän
mot gruppen borta på ängen
emellan skogens trän.

Hans läppar öppna sig. Rösten
är vek och darrande vemodsfull
och orden från hans läppar
få klang af renaste gull.

»Hon är ju lycklig, herre!
Det skimrar af lycka rundt om hennes drag!

För henne är åsnan snillrik
och vacker som en dag!»

»Hvad gör det, *hvem* man skänker
sitt hjärta! Känslans egen halt
bestämmer måttet af lycka.
Att *älska* — det rymmer ju allt!»

*

Det var en dröm — naturligtvis
och ingen tror väl på drömmar.
Vår nyktra tid vill se bevis,
vill följa diktens sömmar
och kritiskt granska hvarje sting.
Man tror på ingenting.

Nå — jag behåller själf min skatt
och djupt i mitt hjärta den gömmer.
Hvad jag har lärt denna sommarnatt
jag aldrig, aldrig glömmer.
Det var en dröm, en dikt — ja väl,
men dikten har mening och själ.

Det är naturen själf, min mor,
som denna saga har diktat.
I mina öron, som jag tror,
sin hemlighet har hon biktat.
Och hennes röst var nattens vind
som kysste min heta kind.

Jag tror, jag grät — förlåt mig, tid,
som bannlyst människotåren!
Den sorg, jag kände, var ljuf och blid,
som smältande snö om våren.
Jag glömde mig själf, jag glömde allt —
Jag glömde, att hjärtat svalt.

Det var som om själen tvått sig ren
från allt, som fräter och svider.
Den höstens klarhet, som fyllt mig se'n
är barn af sommarens strider.
Den lycka, som, blek, i minnet bor,
är sorgens tvillingbror.

Och än i ljus för minnet står
en bild af kvinnan i skogen.
Jag minnes färgen af hennes hår:
som rågens, när den är mogen.

Jag minnes ögonen: djupa blå
som klint i åkerns strå.

Jag satt i skogens bryn och såg . . .
Hon gick förbi mig i natten.
Från dimman, som i månsken låg
på insjöns blanka vatten
föll öfver hennes lefnad ljus —
det tyddes af vindens sus.

Hon var Titania. Och han,
som, raglande, gräset nötte
när aftonstjärnan på fästet brann —
den man hennes ögon mötte
med känslans eld just i den stund,
då hjärtat väckts ur sin blund.

Han var den lysmask, som tände först
en längtan, som aldrig brunnit.
Han stillade hennes ömhetstörst —
han var den man, hon funnit,
när lifvet sin bindel sönderref,
när barnet till kvinna blef.

Cupidos pil i det hvita kött
af sagans blomma, som fläckas,
det hvita bladet, som färgas rödt —
betyder att sinnena väckas.
I fabelns alabasterskål
där ligger en djup symbol.

*

Den lille tomten har sagt det re'n;
hans ord i guldskrift smycka
den urna, som rymmer Titanias ben:
Hvar människas kärlekslycka
bestämmes af känslans egen halt.
Att älska — att älska är allt.

— — — — — — — — —

Hon var Titania . . . och jag
var Oberon, månskenskungen,
en stackars hjälte med bleka drag
och rustningen genomstungen.
Den längtan, från hans läppar sprang
var silfverhornets klang.

CARL FREDRIK DÜCKER.

† 19/8 1889.

Till minne.

Det trötta, hvita hufvudet sjönk ner.
Det gamla, goda hjärtat slår ej mer.
Den hand, som sträcktes varm mot nödens nyss
blef kall och hård och tom vid dödens kyss.

Men är det sant att lifvets känslor stanna
i dragen ännu efter döden kvar
att vittna om hvad andas barn man var —
det måste ligga solsken kring hans panna.

I minnet står hans bild förnäm och blid,
en gammal ädling från en svunnen tid,

en hedersman, ett hjärta utan vank,
en riddersman, hvars sköld var spegelblank.

Och allt som var mig kärt från barnaåren
har också älskat denna bild, som jag;
och tusen sörja vid hans grift i dag —
men utan blommor står den svarta båren.

Det var hans bön, att ingen blomsterflärd
må smycka kistan, på dess sista färd.
Så ske hans vilje! Allas tankar nå
med tack hans tysta hvilorum ändå.

Och folket rundt omkring i Skånes bygder
där liar blinka brådt i solens ljus
skall höra sorgens psalm i sädens sus
och minnas alla gamle grefvens dygder.

Ur La Mouche.

I.

DÖDSLÄNGTAN.

På en låg bädd, i dunklet bakom en skärm ligger Heinrich Heine, döende, och drömmer.

Två fåglar ser jag strida.
Hvit är en, den andra röd.
De stå på hvar sin sida,
kallande sig: Lif och Död.

De kämpa om min sjuka
kropp, som knappt jag röra kan.
Och bådas ögon sluka,
hotfullt gnistrande hvarann.

De skarpa klorna sträckas,
korsas vildt i ilskans mod.
Mitt hvita linne fläckas
rödt af deras röda blod.

Hur flaxa deras vingar!
Spetsarna min tinning slå.
Och smärtan ofta tvingar
ögonen att tåras då.

I stridens blinda ifver
upp på mitt bröst, med spända klor
den röda fågeln klifver,
tryckande och tung och stor.

Jag stönar . . . kan ej andas . . .
Fjäder hvit och fjäder röd
fladdra i luften . . . blandas . . .
Pinan görs mig lång, o död!

— — — — — — — —

Du hemska fågel röda
sänk dina klor så djupt i mitt kött

att jag må snart förblöda,
kampen mattar . . . jag är trött . . .

Du, vackra fågel hvita,
segrar ej, jag ser det väl —
må *han* då sönderslita
kroppen — men tag du min själ!

II.

VÅRBUD.

(Efter Heine.)

Under hvita trädet sitter
du och lyss till vind, som hviner,
ser, hur himmelns moln sig dölja
bakom gråa dimgardiner.

Ser ett landskap kalt och naket
i det gråa vinterljuset.
Vinter ute! Vinter inne!
Också hjärtat vinterfruset!

Plötsligt några hvita flingor
ned på dina skuldror dala.
Men du tror, att snö har fallit . . .
Alla träden stå ju kala!

Dock — du märker snart: det *var* ej
snö från träd, som än stå kala:
Hvita, skära blommor var det!
Doftande om vår de tala!

Med en glädjens rysning ser du
vintern sig i sommar byta,
snön i blommor . . . fram ur hjärtat
varma känslor åter bryta.

III.

LÄNGTAN.

(Efter **Heine.**)

Där står en ensam fura
uppe i höga Nord.
Hon sofver under ett täcke
af snö, i frusen jord.

Hon drömmer om ett palmträd
fjärran i solens land.
Och palmen, ensam, försmäktar
i öknens heta sand.

IV.

HÄGRANDE HÄLSA.

(Efter **Heine.**)

Jag var så ung och lustig! Högst på kanten
af berget, grönskande af frodigt vin,
den hvita villan låg; och utför branten
jag sprang och höll Marias hand i min.

Hur smidigt är hon icke växt, den lilla!
Hur tjusar hennes sjögrå ögons blick!
Där står hon, rank, på fasta fötter, stilla,
med kraft i hållning, gratie i skick.

Hvad hennes stämmas klang är hjärte-trofast!
Hvad själen synes genomskinligt klar!
På djupet tycks förståndet vara bofast . . .
Hvad hennes mun är röd och underbar!

Jag älskar ej likt ynglingen, som svärmar
med hjärtat svidande af blodets brand.
Jag blir så stillsamt vek, då hon sig närmar.
Jag bäfvar då jag kysser hennes hand.

Jag tror, till sist tog jag mig för att fria!
Jag bröt en blomma, räckte henne den,
och sade: »Blif min hustru, du, Maria,
och gör mig lycklig, gör mig god igen!»

Jag minns ej, om jag hörde henne svara.
Jag vaknade tyvärr, tyvärr, och fann:
det var en dröm, en hälsans hägring bara.
Jag var som förr — en stackars dödssjuk man.

V.

MORFIN.

(Efter Heine.)

Jag ser två sköna ynglingagestalter.
I mycket likna de hvarann, och dock
den ena mera blek och sträng mig synes
och mera sant förnäm, än denna andra,
som helt förtroligt sluter mig i famn
och ser på mig med stora, milda ögon
och ler emot mig som en kvinna ler.
Den vallmokrans, han kring sitt hufvud bär,
berör så lätt min feberheta panna
och svalkar skönt och doftar underbart . . .
då viker smärtan bort för ögonblicket.
Men riktigt frisk kan jag dock aldrig bli,
förr än hans allvarsamme, bleke broder
sin fackla vänder emot jorden ned. —
Att sofva, ljufligt är, men *dö* är bättre . . .
bäst vore om man aldrig blifvit född!

VI.

MITT LILLA LAMM.

(Efter Heine.)

Mitt lilla lamm! Jag herden var,
som dig på mina armar bar.
Jag bar dig öfver sorg och nöd.
Jag gaf dig vatten, gaf dig bröd.
Jag var din hjälp, jag var din tröst.
Jag värmt dig vid mitt eget bröst,
och i min famn jag sökt dig skyla
mot höstens slagregn, vinterns kyla.
Du räddes ej, då stormen bröt
in öfver oss, då ulfven tjöt
och bäckens skum i luften stänkte —
Ja till och med när blixten blänkte
och splittrade tallarna med larm,
du sof dock tryggt invid min barm.

Min arm blir svag, min kind blir blek
och döden kommer. Vår herdelek

sig snart i djupaste allvar vänder.
O Gud! Jag lägger i dina händer
tillbaka nu den herdestaf,
du mig till stöd på vägen gaf.
Må du beskydda mitt stackars lamm!
Tag törnena bort från den väg, hon går fram!
Ja, värna pälsen för törnehäckar,
och hvita ullen för smuts och fläckar!
Må öfverallt där hon foten sätter
bli grönt af ljufliga foder-rätter!
Och låt henne sorglöst slumra in
som förr hon sof, då hon var min!

VII.

NATTFANTASIER.

(Efter **Heine**.)

Hur långsamt kryper den ej fram,
den rysansvärda snigeln — tiden!
Jag ligger fängslad vid min bädd
och önskar att min tid var liden.

Ej minsta strimma sol och hopp
in i mitt mörka sjukrum tränger.
Min enda utsikt är den graf,
som lefnadshorisonten stänger.

Måhända är jag redan död
och fantasierna, som fara
igenom hjärnan, nattetid —
en här af spökgestalter bara!

Så är det! Spöken är det visst
från gammalhedniska gudagrifter;
de valt en diktares hufvudskål
till fält för sina vilda bedrifter.

Och allt hvad hemskt och skönt de där
vid nattens orgie bedrifva
försöker skaldens döda hand
om morgonen, mödosamt, beskrifva.

VIII.

OTÅLIGHET.

(Efter Heine.)

Låt mig med glödande tänger knipa.
Rif mig! Låt också mitt ansikte flå!
Piska mig hårdt, så jag måste lipa —
låt mig blott aldrig vänta få!

Gärna må eljes min kropp du martera!
Bråka och bryt mig helt i sär.
Låt mig blott aldrig vänta mera —
vänta den värsta pina är!

Grymma! I går — den långa dagen! —
Jag dig förgäfves väntat har,
lyssnande spändt till pendelslagen —
nära vid vansinnets gräns jag var.

Fåfängt jag sökte oron betvinga!
Fibrerna skälfde och upp jag spratt
hvar gång jag hörde klockan ringa — —
Djäfvulen själf vid min sjukbädd satt!

Grymma! Du kom ej! — Hin i mitt öra
hviskade djäfvulskt den tanken in:
Lotusblomman lär bara göra
gyckel med dig, gamle narren min!

IX.

LOTUSBLOMMAN.

(Efter **Heine.**)

Ett underligt par vi bilda,
jag själf och du, min dam:
En älskarinna som haltar,
en älskare, som är lam.

Hon är en lidande missa
och han en sjuklig hund.
Och dessa båda ha ingått
ett högst platoniskt förbund.

Helt klok är visst ingen af dem:
de ha gjort upp, på lek,
att hon är en lotusblomma
och han en måne blek.

När lotusblomman ses sluta
sin kalk vid månens kyss,
då håller naturen andan
och lyss . . . och lyss . . . och lyss . . .

Men intet väsende alstras
vid denna kärleksduett.
Det fattiga resultatet
en dikt blir — rätt och slätt.

X.

DIG FÄNGSLAR MINA TANKARS MAKT.

(Efter Heine.)

Dig fängslar mina tankars makt!
De frön jag i din själ har lagt
till millioner slingor spirat,
som kring ditt väsen fast sig virat.

Min andes vingeslag du hör
hvart än du flyr, hvad än du gör;
han utan krus till sängs dig följer
och dig med sina kyssar höljer.

Min kropp i grafven ligger, men
min ande lefver, lefver än
och bor i hjärtat ditt, du kära —
en tomte som gör huset ära!

Låt honom därför bo där fritt.
Du aldrig blir den tomten kvitt!
Hvart än du far, hur du dig döljer,
han är dig när, han med dig följer!

Du måste tänka hvad jag tänkt!
De frön, jag i din själ har sänkt
ha grott — och dig i bojor lagt!
Dig fängslar mina tankars makt!

XI.

ENFANT PERDU.

(Efter **Heine**.)

Jag gjorde fältvaktstjänst i frihetsstriden
och höll min post i mer än trettio år —
fast utan hopp jag stridt, den sista tiden —
Och ännu — öfvergifven — kvar jag står.

Jag kunde icke sofva. Jag hölls vaken,
närhelst jag också sömnig vardt ibland,
af vännerna, som snarkade för saken
kring lägerelden i vårt fosterland.

När spöken — ledsnad eller ångest — tisslat
omkring mig, nattetid, med lätta fjät
jag, för att skrämma dem, har ofta hvisslat
en smädedikt, som fräck och lustig lät.

Men aldrig jag min krigarplikt har brutit!
Och aldrig på min väktarplats jag sof.
Och mången misstänkt gynnare jag skjutit
en kula i hans falska, fega skrof!

Emellertid — det kan ju ej förnekas,
att mången usling har en säker hand.
Jag känner själf, att mina kinder blekas,
och genomdränkt af blod är markens sand.

En plats är tom! Det frustar rödt ur gapen
af mina sår — — Ryck fram en man i hast!
Jag dör — men obesegrad! Mina vapen
ha aldrig brustit — — — endast hjärtat brast.

XII.

ETT MINNE.

(Efter Heine.)

Hvad vill du mig, du sorgliga, du kära,
du alltför välbekanta vemodsbild?
Du ser på mig. Du synes mig så nära.
Din blick är allvars-tung och ändå mild.

Jag är en sjukling nu, på smärtans läger,
en dödstrött man, som redan brunnit ut.
Med gråa vingar sitter nödens häger
vid bädden där jag bidar lifvets slut.

Hur annorlunda var det ej den våren,
då dig jag såg — tyvärr för sista gång!
Min själ är sårad nu, och matt af såren,
men då steg jublande mot skyn min sång.

O Frankfurt! Många narrar visst du hyser,
och skälmar! Men jag älskar dig ändå.
En diktens stjärna från din himmel lyser,
och på din jord — där såg jag *henne* gå.

Det var en marknadsdag. Utför den långa
och skönt bebyggda *Zeil* jag ensam dref.
Jag såg på detta vimmel af de många,
men, oberörd, min tanke fjärran blef.

Då varsnade jag henne! Genom hopen
den smidiga gestalten långsamt gled;
det bruna ögats glans ur ögongropen,
den drog mig — motståndslöst — den drog mig med.

Hän öfver torg och gator vägen tog hon
och nådde så en liten gränd till sist;
där vände hon sig om och sedan log hon
och så försvann hon i en förstug-kvist.

Jag följde. Hennes mor var en megära,
som offrade sitt barn och tog mitt guld.

Men barnet *gaf* sig hän. Jag vet det, kära!
Du smekte icke mig för vinnings skull.

Vid alla helgon! När en kvinna gycklar
med ömma känslor — jag bedrages ej.
Men *så* slår hjärtat ej, om själen hycklar!
En sådan blick har lögnen aldrig! Nej!

Hur skön hon var! En kärlekens gudinna,
som stigit, strålande, ur skummig våg!
Var hon måhända den ledsagarinna,
jag i min barndoms dröm så ofta såg?

Hvem vet sitt öde? Lifvets makter rycka
i dolda trådar. Kort är hvilans stund!
Måhända slöt jag då min lefnads lycka
i mina armar för en kort sekund.

Hur skön hon var i afskedsstundens smärta!
Tre gånger hade dagen redan grytt
och solen sett mig tryckt till hennes hjärta,
då lifvets äflan dref mig bort på nytt.

Ack! Aldrig, aldrig går det ur mitt minne,
hur, i förtviflan klängd till mina knän,
hon låg och skälfde i sitt hvita linne —
och hennes hår flöt öfver golfvet hän.

Det hade vecklat sig, det svarta håret,
i mina sporrar in, och blodet flöt
i droppar öfver kinderna från såret
och färgade de tårar, som hon göt.

Jag slet mig lös — och hon fick handlöst glida
i mörkret ut; men hvart jag kom och gick,
det arma barnets bild gick vid min sida
och såg på mig med samma vemodsblick.

Då kände alltid jag den tanken svida,
att det var jag, som sköflat hennes lif;
ty hvad vet jag väl om, hvad hon fått lida
för det jag henne bröt — till tidsfördrif.

XIII.

Till *LA MOUCHE.*

I drömmen såg jag nyss en sällsam trakt,
ett sagoland med vittrade ruiner
och rester af en stympad marmorprakt —
Hur glansfullt månen öfver världen skiner!

En värld i spillror. Endast här och där
med hedniskt trots en pelare ses peka,
som om den ville himmelns stjärnehär
och hämndens ljungeld hånande förneka.

På marken ligga, vräkta rundt omkring
fragment af dörrar, friser och skulpturer,
fragment af människor, djur och döda ting,
centaurer, sfinxer — sagotidsfigurer.

En ensam, öppen marmorsarkofag
ses oberörd bland spillrorna, och i den
en liflös man, med veka, sorgsna drag,
helt oförvanskad, också han, af tiden.

Karyatiderna, med halsen sträckt,
ha möda nog att bära denna börda.
Emellan dem är marmorn helt betäckt
med reliefer, slumpvis sammanförda.

Här ses Olympens sköna pelarhall,
ett hem för nakna, lystna hednagudar.
Där paradiset: efter Adams fall
ha han och Eva fikonlöf till skrudar.

Här ser man Trojas brand mot himmeln slå;
där Helenas och Paris' glada fester.
I deras grannskap Moses och Aron stå,
och Judith, Haman, Holofernes, Esther.

Så var där ock att se: gud Amor själf,
Apollo, herr Vulcanus och fru Venus,

och härskarparet ifrån Stygens älf
och Priapus och Bacchus och Silenus.

Helt nära dem stod vännen Bileam
och åsnan — talande — ett konstens under!
I frestelsernas stund sågs Abraham
och Loth i sin förnedrings värsta stunder.

Här dansade Herodias; där låg
Johannes Döparns hufvud än och blödde;
här Satan i sitt helvete man såg,
där Petrus, som mot himmelns port sig stödde.

I rikligt urval konstnärn dragit fram
Allfader Jofurs sköna hjältedater:
hur Leda han förför — i svaneham,
och Danaë — i regn af gulddukater.

Dianas jakt man också mejslad fann
och nymfer henne tätt i spåren följde.
Vid sländan Herakles beskedligt spann;
en kvinnas dräkt hans grofva lemmar höljde.

Bredvid ses Sinai; på bergets kam
ha Judas' barn och oxar slagit läger;
i templet tränga gamla män sig fram
och lyssna till hvad gossen Jesus säger.

De bjärtaste kontraster mötas här:
en fläkt af Hellas' lefnadslust sig blandar
med judaismens kvafva atmosfer. —
En murgrönsarabesk det hela randar.

Dock, underbart! Allt medan själf jag såg
i drömmen dessa bilder, djupt betagen,
mig tycktes plötsligt, det var *jag*, som låg
med bleknad kind i marmorsarkofagen.

Bredvid mitt läger sågs en blomma stå;
dess kronblad voro nedåt mot mig vända,
och några svafvelgula, andra blå,
af lidelser förtärda och förbrända.

Passionens blomma är det namn, hon bär.
Det sägs, man henne första gången funnit

på Golgatha, och just på ställen, där
den gode frälsarns blod i sanden runnit.

Hon plägar spira på martyrens graf;
martyrens sköna vittnesblomma är hon,
och därför också, liksom gjutna af,
i kalken alla pinans redskap bär hon.

Man ser dem, efterbildade i smått:
ett rep, ett gissel — hela pinokammarn,
det kors som Återlösarn bära fått
och törnekronan, spikarne och hammarn.

En sådan helig blomma var det visst
som böjde kronan nedåt mot mitt läger
och smekte mig och kysste mig till sist
med sorgens glöd, som blott en kvinna äger.

Och drömmen växlar — sällsamt! Nu jag ser
emot mig lutad bilden af en kvinna.
Den svafvelgula blomman finns ej mer,
men där står *hon* — min andes älskarinna.

Du var passionens blomma i drömmen nyss,
mitt barn, min älskade! Nu först jag kände
den innerliga värmen i hennes kyss
och i de tårar, som min panna brände.

Jag låg där utan lif och ändå väl
jag såg dig speglad under ögonfransen;
din blick var full af kärlek, full af själ,
du själf så blek och skär i måneglansen.

Vi bytte icke ord; och dock förnam
mitt hjärta tydligt allt, som du tänkt dölja;
man talar blott, när tankar bryta fram,
men tystnaden bor högst på känslans bölja.

Vi bytte icke ord; men tiden gick
som tiden går vid kärlig underhållning
och sommarnatten blef ett ögonblick
af tjusande och skrämmande förtrollning.

Ack — fråga aldrig, hvad vi talte om!
Hvad är det Sanct Johannismasken glimmar?

Hvad sorlar böljan, som till bäcken kom?
Hvad susar västans vind i nattens timmar?

Hvad strålar diamant och ädelsten?
Hvad doftar nattviolen, sommartida?
Detsamma talte väl, i månens sken
passionens blomma vid den dödes sida.

Hur länge var det väl jag njuta fick
min lugna kalla sömn och dödens tjusning?
Jag vet blott att min sköna dröm förgick
som drömmar alltid fly vid dagens ljusning.

Vårt lif är kamp mot mål, som aldrig hinns,
ty lyckan trifves ej, där oron larmar.
Det ingen högre jordisk vällust finns
än den vi njuta tryggt i dödens armar.

Ve mig! att denna ljufva dödens fred
försvann med ens vid larmet och smäderopen!

Ve mig! ty blomman in i dunklet gled,
skrämd bort af den hojtande, stampande, skällande
hopen.

Men hvadan kom då detta käx och gräl?
Det var mig som om rösterna jag kände!
Ack! Sarkofagens bilder bytte skäl:
De hvar sin glosa upp mot himmeln sände!

Hvad? Spökar än i sten den gamla tron?
Och disputera dessa marmorschema?
Med Pans, den gamle skogsgudens, jämmerton
i vildhet täflar Moses' anatema.

Den striden slutar aldrig. Race är blod
och blodet flyter tjockt i negerns vener —
men därför också kampen evigt stod
emellan andens negrer och hellener!

Hur svuro de och skymfade hvarann,
de vrede hedningar, de vrede judar! —
tills åsnans stämma plötsligt seger vann —
Då hördes hvarken helgon eller gudar!

Men jag blef vild af detta slags debatt,
och just som djuret snörflade sitt: »I-a!»
Jag vaknade med fasa — ty jag satt
i sängen, upprätt, och försökte skria!

Innehåll.

